

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING QONUNI

VIJDON ERKINLIGI VA DINIY TASHKILOTLAR TO'G'RISIDA (05.07.2021-yildagi O'RQ-699-son)

Qonunchilik palatasi
tomonidan 2021-yil
4-mayda qabul qilingan

Senat tomonidan
2021-yil 26-iyunda
ma'qullangan

1-BOB

Umumiy qoidalar

2-BOB

Vijdon erkinligini
ta'minlash asoslari

3-BOB

Diniy tashkilot tashkil
etish, uning huquq va
majburiyatlari. Diniy
tashkilotlar faoliyatining
qo'shimcha kafolatlari

4-BOB

Diniy tashkilotni
ro'yxatdan va
qayta ro'yxatdan
o'tkazish tartibi

5-BOB

Diniy tashkilotning
faoliyatini to'xtatib
turish va tugatish

6-BOB

Yakunlovchi
qoidalar

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING QONUNI
VIJDON ERKINLIGI VA DINIY TASHKILOTLAR
TO'G'RISIDA (05.07.2021-yildagi O'RQ-699-son)

1-BOB. UMUMIY QOIDALAR

1-MODDA.

Ushbu Qonunning maqsadi

Ushbu Qonunning maqsadi vijdon erkinligini ta'minlash sohasidagi munosabatlarni, shuningdek diniy tashkilotlar faoliyatini tartibga solishdan iborat.

2-MODDA.

Vijdon erkinligi va diniy tashkilotlar to'g'risidagi qonunchilik

Vijdon erkinligi va diniy tashkilotlar to'g'risidagi qonunchilik O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi, ushbu Qonun va boshqa qonunchilik hujjatlaridan iboratdir.

Agar O'zbekiston Respublikasining xalqaro shartnomasida O'zbekiston Respublikasining vijdon erkinligi va diniy tashkilotlar to'g'risidagi qonunchiligida nazarda tutilganidan boshqacha qoidalar belgilangan bo'lsa, xalqaro shartnoma qoidalari qo'llaniladi.

3-MODDA.

Asosiy tushunchalar

Ushbu Qonunda quyidagi asosiy tushunchalar qo'llaniladi:

diniy ta'lim muassasasi — muayyan konfessiyaga mansub bo'lgan, diniy tashkilotning professional xizmatchilarini va ular uchun zarur bo'lgan diniy xodimlarni tayyorlash uchun diniy tashkilotlarning O'zbekiston Respublikasi bo'yicha markaziy boshqaruv organi tomonidan tashkil etilgan muassasa;

diniy tashkilot — fuqarolarning belgilangan tartibda ro'yxatdan o'tkazilgan, birgalikda dinga e'tiqod qilish, ibodat qilish, diniy rasim-rusumlar va marosimlarni bajarish maqsadida tashkil etilgan, daromad (foyda) olishni o'z faoliyatining asosiy maqsadi qilib olmagan hamda olingan daromadlarni (foydani) o'z ishtirokchilari (a'zolari) o'rtasida taqsimlamaydigan ko'ngilli birlashmasi (mahalliy diniy tashkilot, diniy ta'lim muassasasi va diniy tashkilotlarning O'zbekiston Respublikasi bo'yicha markaziy boshqaruv organi);

diniy tashkilotlarning O'zbekiston Respublikasi bo'yicha markaziy boshqaruv organi — bir konfessiyaning mahalliy diniy tashkilotlari, shuningdek diniy ta'lim muassasalari faoliyatini muvofiqlashtirish maqsadida O'zbekiston Respublikasining ierarhiya sakkizta ma'muriy-hududiy birligida (Qoraqalpog'iston Respublikasida, viloyatda, Toshkent shahrida) ro'yxatdan o'tib faoliyat ko'rsatayotgan mahalliy diniy tashkilotlar tomonidan tashkil etilgan diniy tashkilot;

mahalliy diniy tashkilot — O'zbekiston Respublikasining tegishli tumani (shahari) hududida doimiy yashayotgan, o'n sakkiz yoshga to'lgan, ellik nafardan kam bo'lmagan O'zbekiston Respublikasi fuqarolari tashabbusi bilan tashkil etilgan, faoliyatini Qoraqalpog'iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahri, tuman yoki shahar hududida amalga oshiruvchi diniy tashkilot (masjidlar, cherkovlar, sinagogalar, ibodatxonalar va boshqalar);

missionerlik — aniq maqsadga qaratilgan mafkuraviy ta'sir o'tkazish orqali shaxsni (bir guruh shaxslarni) o'z diniga kiritish maqsadida unga (ularga) diniy qarashlarni majburan singdirishga va diniy ta'limotni tarqatishga doir faoliyat;

qonunga xilof diniy faoliyat — diniy tashkilot sifatida ro'yxatdan o'tmasdan faoliyat ko'rsatish, diniy tashkilot tomonidan faoliyatni o'zi turgan joydan, shu jumladan ibodat qilinadigan binolardan va diniy tashkilotga tegishli hududlardan tashqarida amalga oshirish, shuningdek diniy ta'lim muassasalaridan tashqarida xususiy tartibda diniy ta'lim faoliyati bilan shug'ullanish;

diniy professional ta'lim — diniy ta'lim muassasalarida o'quvchilarga ma'lum bir konfessiyaga oid diniy bilimlar berishga qaratilgan jarayon;

prozelitizm — missionerlik faoliyatining bir konfessiyaga e'tiqod qiluvchilarni boshqa konfessiyalarga o'tkazishga qaratilgan shakli.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING QONUNI
VIJDON ERKINLIGI VA DINIY TASHKILOTLAR
TO'G'RISIDA (05.07.2021-yildagi O'RQ-699-son)

2-BOB. VIJDON ERKINLIGINI TA'MINLASH ASOSLARI

4-MODDA.

Vijdon erkinligini ta'minlash

Vijdon erkinligi — bu fuqarolarning xohlagan dinga e'tiqod qilish yoki hech qaysi dinga e'tiqod qilmaslik bo'yicha kafolatlangan konstitutsiyaviy huquqidir.

Fuqaro dinga, dinga e'tiqod qilishga yoki e'tiqod qilmaslikka, ibodatlarda, diniy rasm-rusumlar va marosimlarda ishtirok etishga yoki ishtirok etmaslikka, diniy ta'lim olishga nisbatan o'z munosabatini belgilayotganda uni u yoki bu tarzda majburlashga yo'l qo'yilmaydi.

Voyaga yetmaganlarni ularning xohish-irodasiga, ota-onasining yoki qonuniy vakillarining xohish-irodasiga zid tarzda diniy tashkilotlarga jalb etishga yo'l qo'yilmaydi.

O'z diniga e'tiqod qilish yoki ishonish erkinligiga nisbatan faqat qonunda nazarda tutilgan cheklolar tatbiq etiladi.

O'zbekiston Respublikasining konstitutsiyaviy tuzumini zo'rlik bilan o'zgartirish, uning suvereniteti va hududiy yaxlitligiga putur yetkazish, fuqarolarning konstitutsiyaviy huquq va erkinliklarini kamsitish, urushni, milliy, irqiy, etnik yoki diniy adovatni targ'ib qilish, fuqarolarning sog'lig'i va axloqiga tajovuz qilish, fuqarolar totuvligini buzish, vaziyatni beqarorlashtiruvchi tuhmatdan iborat uydirmalarni tarqatish, aholi o'rtasida serosima uyg'otish hamda shaxs, jamiyat va davlatga qarshi qaratilgan boshqa harakatlar sodir etish maqsadida dindan foydalanishga yo'l qo'yilmaydi.

5-MODDA.

Vijdon erkinligini ta'minlashning asosiy ustuvorliklari

Vijdon erkinligini ta'minlashning asosiy ustuvorliklari quyidagilardan iborat:

fuqarolarning dinga munosabatidan qat'i nazar, diniy qarashlarni majburan singdirishga yo'l qo'ymagan holda, ularning vijdon erkinligiga bo'lgan o'z huquqlarini amalga oshirishi uchun teng shart-sharoitlar yaratish;

konfessiyalar o'rtasidagi tinchlik va totuvlikni mustahkamlash, jamiyatda diniy bag'rikenglikni ta'minlash;

vijdon erkinligini ta'minlashda dunyoviy davlat qurilishini saqlab qolish;

vijdon erkinligi va diniy tashkilotlar to'g'risidagi qonunchilikka fuqarolar hamda diniy tashkilotlar tomonidan rioya etilishini ta'minlash;

jamoat tartibiga, O'zbekiston Respublikasi fuqarolarining sog'lig'i va axloqiga, huquq va erkinliklariga tahdid soluvchi diniy g'oyalarni hamda qarashlarning singdirilishi va tarqatilishiga qarshi kurashish;

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Din ishlari bo'yicha qo'mita vijdon erkinligini, shuningdek vijdon erkinligi va diniy tashkilotlar to'g'risidagi qonunchilikning amalida izchil hamda bir xil tarzda qo'llanilishini ta'minlashga doir choralarining amalga oshirilishi uchun mas'ul bo'lgan vakolatli davlat organidir (bundan buyon matnda vakolatli organ deb yuritiladi).

6-MODDA.

Fuqarolarning dinga munosabatidan qat'i nazar teng huquqliligi

O'zbekiston Respublikasi fuqarolari, dinga munosabatidan qat'i nazar, qonun oldida tengdir.

Chet el fuqarolari va fuqaroligi bo'lmagan shaxslar O'zbekiston Respublikasi fuqarolari bilan teng ravishda vijdon erkinligi va dinga e'tiqod qilish erkinligi huquqidan foydalanadi hamda vijdon erkinligi va diniy tashkilotlar to'g'risidagi qonunchilikni buzganlik uchun qonunda belgilangan tartibda javobgar bo'ladi.

Rasmiy hujjatlarda fuqarolarning dinga nisbatan munosabatini ko'rsatishga yo'l qo'yilmaydi.

Fuqarolarning huquqlarini ularning dinga munosabatiga qarab har qanday tarzda cheklash va to'g'ridan-to'g'ri yoki bilvosita ustunliklar belgilash, ularning diniy yoki ateistik e'tiqodi bilan bog'liq holda fuqarolarda adovat va nafrat uyg'otish yoxud ularning his-tuyg'ularini haqoratlash, xuddi shuningdek muqaddas diniy e'tiqod obyektlarini tahqirlash qonunda belgilangan javobgarlikka sabab bo'ladi.

Qonunda belgilangan majburiyatlarni bajarishdan hech kim o'z diniy e'tiqodlarini sabab qilib bo'yin tovlashi mumkin emas. Diniy e'tiqodlarini sabab qilib, bir majburiyatni bajarishni boshqasiga almashtirishga faqat qonunda nazarda tutilgan hollardagina yo'l qo'yiladi.

Bir dinga yoki diniy e'tiqodga boshqalariga nisbatan biror-bir ustunliklar yoki cheklolar belgilashga yo'l qo'yilmaydi.

7-MODDA. Dinning davlatdan ajratilganligi

O'zbekiston Respublikasida din davlatdan ajratilgan. O'zbekiston Respublikasida diniy tashkilotlar va davlat organlarining faoliyati o'zaro aralashmaslik asosida amalga oshiriladi.

Davlat turli dinlarga e'tiqod qiladigan va ularga e'tiqod qilmaydigan fuqarolar, turli dinlarga mansub diniy tashkilotlar o'rtasida o'zaro murosa va hurmat o'rnatilishiga ko'maklashadi, diniy aqidaparastlik hamda ekstremizmga, munosabatlarni qarama-qarshi qo'yish va keskinlashtirishga, turli konfessiyalar o'rtasida adovatni avj oldirishga qaratilgan xatti-harakatlarga yo'l qoymaydi.

Davlat konfessiyalarning tinch-totuv yashashiga kafil bo'ladi. Missionerlik va prozelitizmni amalga oshirishga yo'l qo'yilmaydi.

Davlat diniy tashkilotlar zimmasiga davlatning biror-bir vazifalarini bajarishni yuklamaydi, ularning qonunchilikka zid bo'lmagan faoliyatiga aralashmaydi. Diniy tashkilotlar davlat vazifalarini bajarmaydi. Davlat diniy tashkilotlarning faoliyatini moliyalashtirmaydi va dinga e'tiqod qiluvchilarning din bilan bog'liq his-tuyg'ularini haqoratlaydigan faoliyatga yo'l qoymaydi.

O'zbekiston Respublikasida diniy ruhdagi siyosiy partiya va boshqa jamoat birlashmasining, respublikadan tashqarida tuziladigan diniy partiyalar vakolatxonalarini va filiallarining tashkil etilishiga hamda faoliyatiga, siyosiy partiyalar va siyosiy maqsadlarni ko'zlovchi boshqa jamoat birlashmalari faoliyatida diniy tashkilotlarning ishtirok etishiga, shuningdek ularga moliyaviy yoki boshqa yordam ko'rsatishiga yo'l qo'yilmaydi.

8-MODDA. Ta'lim tizimi va din

O'zbekiston Respublikasida ta'lim tizimi dindan ajratilgan.

Ta'lim tizimining o'quv dasturlariga diniy fanlar kiritilishiga (bundan diniy ta'lim muassasalari mustasno) yo'l qo'yilmaydi.

O'zbekiston Respublikasi fuqarolarining dunyoviy ta'lim olish huquqi, ularning dinga bo'lgan munosabatidan qat'i nazar, ta'minlanadi.

Har kim diniy ta'lim muassasalarida professional diniy ta'lim olish huquqiga ega.

Diniy ta'lim muassasalarida o'qishga fuqarolar qonunchilikka muvofiq umumiy o'rta, o'rta maxsus ta'lim yoki professional ta'lim olganidan keyin qabul qilinadi.

Diniy professional ta'lim olgan shaxslar diniy ta'lim muassasalarida diniy fanlarni o'qitish faoliyati bilan shug'ullanish huquqiga egadir.

9-MODDA. Diniy rasm-rusumlar va marosimlar

Diniy rasm-rusumlar va marosimlar diniy tashkilotlar joylashgan joyda, shu jumladan ibodat qilinadigan binolarda hamda ularga tegishli hududlarda, dafn etish joylarida, ziyoratgohlarda, diniy zaruriyat bo'lgan taqdirda fuqarolarning xohishiga ko'ra ularning uylarida o'tkaziladi.

Kasalxonalarda, gospihallarda, internat muassasalarida, dastlabki qamoq va jazoni o'tash joylarida, ichki ishlar organlarining rehabilitatsiya markazlarida diniy rasm-rusumlar va marosimlar qonunchilikda belgilangan tartibda, shu joylardagi fuqarolarning iltimoslariga ko'ra o'tkazilishi mumkin.

Ibodat qilinadigan binolardan tashqaridagi ommaviy diniy rasm-rusumlar va marosimlar qonunchilikda belgilangan tartibda amalga oshiriladi.

Diniy tashkilotlar dinga e'tiqod qiluvchilardan majburiy pul yig'imi va to'lovlar undirishga, shuningdek ularga nisbatan shaxsning sha'ni va qadr-qimmatini kameltuvchi choralarini qo'llashga haqli emas.

10-MODDA. Diniy mazmundagi materiallar, ularni tayyorlash, olib kirish va tarqatish

Diniy mazmundagi materiallar diniy ta'limotning acidaviy asoslarini, tarixini, diniy ta'limot mafkurasini va sharhlarni, turli diniy ta'limotlarning marosimlar o'tkazish amaliyotini, shuningdek alohida shaxslarning, tarixiy faktlar va hodisalarning diniy nuqtal nazardan bahosini aks ettiruvchi kitoblar, risolalar, jurnallar, gazetalar, varaqalar, boshqa bosma nashrlar, belgilar, predmetlar, ramzlar, audiovizual asarlar (tele-, kino- va videofilmlar, kliplar, konsert dasturlarining yozuvlari, multfilmlar va boshqalar), elektron axborot tashuvchilardan (disketlar, CD, DVD diskleri, o'ratilgan va yechib olinadigan xotira kartalari, Internet jahon axborot tarmog'ida joylashtirilgan materiallar va boshqalar) iboratdir.

O'zbekiston Respublikasi hududida diniy mazmundagi materiallarni tayyorlash, olib kirish va tarqatish jamiyatda konfessiyalararo totuvlik hamda diniy bag'rikenglik buzilishiga olib keladigan, diniy zo'ravonlik va boshboshdoqlikka chorlaydigan g'oyalar hamda qarashlar tarqalishining oldini olish maqsadida dinshunoslik ekspertizasining ijobiy xulosasi olinganidan keyin amalga oshiriladi.

Diniy mazmundagi materiallarni tayyorlash, olib kirish va tarqatish tartibi O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasini tomonidan belgilanadi.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING QONUNI
VIJDON ERKINLIGI VA DINIY TASHKILOTLAR
TO'G'RSIDA (05.07.2021-yildagi O'RQ-699-son)

3-BOB. DINIY TASHKILOT TASHKIL ETISH, UNING
HUQUQ VA MAJBURIYATLARI. DINIY TASHKILOTLAR
FAOLIYATINING QO'SHIMCHA KAFOLATLARI

11-MODDA. Diniy tashkilotni tashkil etish

Diniy tashkilot qonunchilikka muvofiq uning tashabbuskorlari (ta'sisчилari) qaroriga ko'ra tashkil etiladi.

Diniy tashkilotning tashabbuskorlari (ta'sisчилari) ta'sis yig'ilishini (konferensiyasini) chaqiradi, unda ustav qabul qilinadi va rahbar organlar tuziladi.

Diniy tashkilot ro'yxatdan o'tkazilgan paytdan e'tiboran tashkil etilgan deb hisoblanadi.

Diniy tashkilot yuridik shaxsdir.

Diniy tashkilot diniy tashkilotlarning O'zbekiston Respublikasi bo'yicha markaziy boshqaruv organi (bundan buyon matnda markaziy boshqaruv organi deb yuritiladi), diniy ta'lim muassasasi yoki mahalliy diniy tashkilot shaklida tashkil etilishi mumkin.

Diniy ta'lim muassasasi ro'yxatdan o'tkazilganidan va vakolatli organning tegishli litsenziyasini olganidan keyin o'z faoliyatini amalga oshirish huquqini oladi.

Diniy tashkilot belgilangan tartibda taqdim etiladigan yer uchastkalarida, vakolatli organ bilan kelishuvga ko'ra tashkil etiladi.

Tegishli diniy professional ta'limga ega bo'lgan shaxs diniy tashkilotning rahbari bo'lishi mumkin, bundan diniy ta'limotida diniy professional ta'lim tizimi nazarda tutilmagan konfessiyalar mustasno.

Diniy tashkilotni qayta tashkil etish uning rahbar organining qaroriga ko'ra qo'shib yuborish, qo'shib olish, bo'lish, ajratib chiqarish va o'zgartirish yo'li bilan amalga oshirilishi mumkin.

Diniy tashkilotni qayta tashkil etish qonunchilikda nazarda tutilgan tartibda amalga oshiriladi.

12-MODDA. Diniy tashkilotning huquq va majburiyatlari

Diniy tashkilot quyidagi huquqlarga ega:

- shartnoma asosida beriladigan binolardan va mol-mulkdan, shuningdek moddiy-madaniy meros obyektlaridan qonunchilikda belgilangan tartibda o'z ehtiyojlari uchun foydalanish;
- xayriya faoliyatini amalga oshirish;
- diniy tashkilotning faoliyati bilan bog'liq tadbirlar o'tkazish;
- ustavda ko'rsatilgan vazifalarni bajarish uchun tadbirkorlik tuzilmalarini tashkil etish;

- diniy mazmundagi materiallarni tayyorlash, olib kirish va olib chiqish;
- ziyoratlarni tashkil etish yoki boshqa diniy tadbirlarda ishtirok etish maqsadida xalqaro aloqalar o'rnatish;
- yangi dafn etish joylarini tashkil etish va mavjud dafn etish joylarini ta'mirlash to'g'risida takliflar kiritish.

Diniy tashkilot:

- O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi, ushbu Qonun, boshqa qonunchilik hujjatlari talablariga va o'z ustavi qoidalariga rioya etishi;
- ibodat qilish, diniy rasm-rusumlar yoki marosimlar uchun mo'ljallangan joylarda qulay shart-sharoitlar yaratishi;
- diniy tashkilot egaligida (foydalanishida) bo'lgan moddiy madaniy meros obyektlarining but saqlanishini ta'minlashi, bunda madaniy meros obyektlarini muhofaza qilish va ulardan foydalanish to'g'risidagi qonunchilikda nazarda tutilgan talablarni majburiy tartibda bajarishi, arxitektura yodgorliklarini restavratsiya qilish bo'yicha loyiha hujjatlari asosida qurilish va ta'mirlash ishlarini amalga oshirishi;
- adliya organlarini tadbirlar (konferensiyalar, seminarlar va boshqalar, bundan diniy rasm-rusumlar va marosimlar mustasno) erkin o'tkazilishida ko'maklashish uchun ularning o'tkazilishi to'g'risida xabardor etishi;
- adliya organlarini rahbar organning tarkibi o'zgarganligi to'g'risida ushbu qaror qabul qilingan kundan e'tiboran bir oy ichida xabardor qilishi;
- adliya organlariga o'zining o'tgan yilgi faoliyati to'g'risida belgilangan shaklda har yili axborot taqdim etishi shart.

Diniy tashkilot qonunda nazarda tutilgan boshqa huquqlarga ega bo'lishi va uning zimmasida o'zga majburiyatlar bo'lishi mumkin.

13-MODDA. Diniy tashkilotlar faoliyatining qo'shimcha kafolatlari

Diniy tashkilotlar o'z faoliyatini qonunchilikka muvofiq mustaqil ravishda amalga oshiradi.

Diniy tashkilotlar o'z mulkida binolarga, inshootlarga, ibodat predmetlariga, ishlab chiqarish obyektlariga, ijtimoiy obyektlarga va xayriya uchun mo'ljallangan obyektlarga, o'z faoliyatini ta'minlash uchun zarur bo'lgan pul mablag'lariga va boshqa mol-mulkka ega bo'lishi mumkin. Diniy tashkilotlarning mulki qonun bilan qo'riqlanadi.

Diniy tashkilotlar davlat organlarining g'ayriqonuniy qarorlari, ular mansabdor shaxslarining harakatlari (harakatsizligi) ustidan bo'ysunuv tartibida yuqori turuvchi organga yoki sudga shikoyat qilish huquqiga ega.

Diniy tashkilotlar davlat organlarining g'ayriqonuniy qarorlari, ular mansabdor shaxslarining diniy tashkilotlar huquqlari va erkinliklarini buzuvchi harakatlari (harakatsizligi) ustidan sudga murojaat qilganda davlat bojini to'lashdan ozod etiladi.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING QONUNI
VIJDON ERKINLIGI VA DINIY TASHKILOTLAR
TO'G'RSIDA (05.07.2021-yildagi O'RG-699-son)

4-BOB. DINIY TASHKILOTNI RO'YXATDAN VA
QAYTA RO'YXATDAN O'TKAZISH TARTIBI

14-MODDA. Diniy tashkilotning ta'sis hujjati

Diniy tashkilotni tashkil etish tashabbuskorlari (ta'sisshilari) tomonidan tasdiqlangan ustav diniy tashkilotning ta'sis hujjatidir.

Diniy tashkilotning ustavida quyidagilar nazarda tutiladi:

diniy tashkilotning nomi, turi, ta'limot asoslari to'g'risidagi axborot va unga mos keladigan diniy faoliyat haqidagi ma'lumotlar, uning tashkiliy-huquqiy shakli, joylashgan eri (pochta manzili), o'z faoliyatini qaysi hudud doirasida amalga oshirsa, o'sha hudud;

maqsadi, vazifalari va faoliyatining asosiy turlari;

diniy tashkilotning tuzilishi va rahbar organlari;

diniy tashkilotning rahbar organlarining vakolat doirasi va ushbu organlarni shakllantirish tartibi, ularning vakolatlari muddatlari, doimiy asosda faoliyat ko'rsatadigan rahbar organning joylashgan eri (pochta manzili);

pul mablag'larini va boshqa mol-mulkn shakllantirish manbalari, diniy tashkilotning hamda uning tarkibiy bo'linmalarining mol-mulkn boshqarishga doir huquqlari;

diniy tashkilotni qayta tashkil etish va tugatish tartibi, shuningdek diniy tashkilot tugatilgan taqdirda uning mol-mulknini tasarruf etish tartibi;

ustavga o'zgartish va qo'shimchalar kiritish tartibi.

Ustavda diniy tashkilotning qonunchilikka zid bo'lmagan faoliyatiga taalluqli boshqa qoidalar ham nazarda tutilishi mumkin.

Diniy tashkilot ustavining talablari diniy tashkilotning o'zi, uni tuzish tashabbuskorlari (ta'sisshilari) uchun majburiydir.

Markaziy boshqaruv organlariga ega bo'lgan diniy tashkilotlarning ustavlari ushbu organlar bilan kelishilgan bo'lishi kerak.

15-MODDA. Diniy tashkilotni ro'yxatdan o'tkazish (qayta ro'yxatdan o'tkazish) chog'ida davlat xizmatlari ko'rsatish

Davlat xizmatlari, shu jumladan diniy tashkilotlarni ro'yxatdan o'tkazishda (qayta ro'yxatdan o'tkazishda) xizmatlar adliya organlarining elektron tizimi orqali ko'rsatiladi.

Elektron tizimga kirish elektron raqamli imzo yoki shaxsni identifikatsiyalash imkonini beruvchi boshqa usullar orqali amalga oshiriladi.

Murojaat qiluvchi elektron tizimga kirganidan keyin o'zining shaxsiy kabinetidagi tegishli murojaat turini tanlaydi, ma'lumotlarni bosqichma-bosqich kiritadi va hujjatlarni elektron tizim orqali yuboradi.

Elektron tizimda shakllantirilgan yoki adliya organlari tomonidan yuborilgan elektron hujjatlarda matritsali shtrix kod (QR-kod) va identifikatsiyalangan raqamlar mavjud bo'ladi. Bunda elektron hujjatda ko'rsatilgan identifikatsiyalangan raqamni elektron tizimning maxsus bo'limiga kiritish orqali elektron hujjat to'g'risidagi axborotni olish uchun imkoniyat yaratiladi.

Elektron tizimning ishlash tartibi, ma'lumotlarning turlari va shakllari, shuningdek elektron hujjatlarning namunalari O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan tasdiqlanadi.

16-MODDA. Diniy tashkilotlarni ro'yxatdan o'tkazish

Diniy tashkilotlarni ro'yxatdan o'tkazish adliya organlari (bundan buyon matnda ro'yxatdan o'tkazuvchi organlar deb yuritiladi) tomonidan amalga oshiriladi.

Markaziy boshqaruv organlarini va diniy ta'lim muassasalarini ro'yxatdan o'tkazish O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan, mahalliy diniy tashkilotlarni ro'yxatdan o'tkazish esa tegishincha Qoraqalpog'iston Respublikasi Adliya vazirligi, viloyatlar va Toshkent shahar adliya boshqarmalari tomonidan amalga oshiriladi.

O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi diniy tashkilotlarning chet el fuqarolari bo'lgan xodimlarini (rahbarlarini), shuningdek ularning o'z qaramog'ida bo'lgan oila a'zolarini akkreditatsiya qilishni amalga oshiradi.

Diniy tashkilotlarni ro'yxatdan o'tkazganlik, diniy tashkilotlarning chet el fuqarolari bo'lgan xodimlarini, shuningdek ularning o'z qaramog'ida bo'lgan oila a'zolarini akkreditatsiya qilganlik uchun "Davlat boji to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonunida belgilangan miqdorda davlat boji undiriladi.

Diniy tashkilotni ro'yxatdan o'tkazgan organ ushbu tashkilot faoliyatining ustav maqsadlariga va qonunchilikka muvofiqligi ustidan nazoratni amalga oshiradi.

17-MODDA. Diniy tashkilotni ro'yxatdan o'tkazish uchun talab qilinadigan hujjatlar

Diniy tashkilotni tashkil etish bo'yicha ta'sis yig'ilishi (konferensiyasi) o'tkazilgan kundan e'tiboran olti oy ichida uni ro'yxatdan o'tkazish to'g'risidagi elektron murojaat ro'yxatdan o'tkazuvchi organga yuboriladi.

Markaziy boshqaruv organini ro'yxatdan o'tkazish to'g'risidagi elektron murojaatga quyidagi hujjatlarning elektron ko'chirma nusxalari ilova qilinadi:

ta'sis yig'ilishining (konferensiyasining) markaziy boshqaruv organini tashkil etish, uning ustavini tasdiqlash va boshqaruv organlarini saylash to'g'risidagi ma'lumotlarni o'z ichiga olgan qarorining;

markaziy boshqaruv organining davlat tilidagi ustavining;

joylashgan eridan diniy tashkilotning pochta manzili sifatida foydalanilishi mo'ljallanayotgan ko'chmas mulkka egalik qilish yoki undan foydalanish huquqini tasdiqlovchi hujjatning;

markaziy boshqaruv organining ta'sischilari va uning rahbar organi a'zolari to'g'risidagi hujjatlarning;

markaziy boshqaruv organining rahbarida diniy professional ma'lumot mavjudligini tasdiqlovchi hujjatning, bundan ta'limoti diniy professional ta'lim tizimini nazarda tutmaydigan konfessiyalar mustasno;

vakolatli organ xulosasining.

Diniy ta'lim muassasasini ro'yxatdan o'tkazish to'g'risidagi elektron murojaatga quyidagi hujjatlarning elektron ko'chirma nusxalari ilova qilinadi:

markaziy boshqaruv organining diniy ta'lim muassasasini tashkil etish, uning ustavini tasdiqlash va rahbar organlarini saylash (tayinlash) bo'yicha ma'lumotlarni o'z ichiga olgan qarorining;

diniy ta'lim muassasasining davlat tilidagi ustavining;

diniy ta'lim muassasasining rahbar organi a'zolari to'g'risidagi hujjatlarning;

vakolatli organ xulosasining.

Mahalliy diniy tashkilotni ro'yxatdan o'tkazish to'g'risidagi elektron murojaatga quyidagi hujjatlarning elektron ko'chirma nusxalari ilova qilinadi:

mahalliy diniy tashkilotni o'z tashabbusiga ko'ra tuzayotgan, o'n sakkiz yoshga to'lgan, ellik nafardan kam bo'lmagan O'zbekiston Respublikasi fuqarolari imzolarini o'z ichiga olgan hujjatning;

ta'sis yig'ilishining mahalliy diniy tashkilotni tashkil etish, uning ustavini tasdiqlash va rahbar organlarini saylash to'g'risidagi ma'lumotlarni o'z ichiga olgan qarorining;

mahalliy diniy tashkilotning davlat tilidagi ustavining;

mahalliy diniy tashkilotni tashkil etish tashabbuskorlari to'g'risidagi va uning rahbar organi a'zolari haqidagi hujjatlarning;

mahalliy diniy tashkilotning rahbarida diniy professional ma'lumot mavjudligi to'g'risidagi hujjatning, bundan ta'limoti diniy professional ta'lim tizimini nazarda tutmaydigan konfessiyalar mustasno;

vakolatli organ xulosasining;

mahalliy diniy tashkilotning pochta manzili sifatida foydalanilishi mo'ljallanayotgan ko'chmas mulkning shaharsozlik normalari talablariga muvofiqligi to'g'risidagi xulosalar ilova qilingan holda mahalliy ijroiya hokimiyati organi (Qoraqalpog'iston Respublikasi Vazirlar Kengashi, viloyatlar va Toshkent shahar hokimliklari) xulosasining.

18-MODDA. Qayta tashkil etish yo'li bilan tashkil etilgan diniy tashkilotni ro'yxatdan o'tkazish uchun talab qilinadigan hujjatlar

Qo'shib yuborish, qo'shib olish, bo'lish, ajratib chiqarish yoki o'zgartirish shaklida qayta tashkil etish yo'li bilan tashkil etilgan diniy tashkilotni ro'yxatdan o'tkazish to'g'risidagi elektron murojaatga ushbu Qonunning 17-moddasida nazarda tutilgan hujjatlarga qo'shimcha ravishda quyidagi hujjatlarning elektron ko'chirma nusxalari ilova qilinadi:

qayta tashkil etilayotgan diniy tashkilotga ma'lum bo'lgan barcha kreditorlar yozma ravishda xabardor qilinganligi va ommaviy axborot vositalarida qayta tashkil etish haqidagi xabar e'lon qilinganligi tasdiqnomasining;

qayta tashkil etilayotgan diniy tashkilotning barcha kreditorlari va qarzdorlariga nisbatan ushbu tashkilotning barcha majburiyatlari, shu jumladan taraflar nizolashayotgan majburiyatlar bo'yicha huquqiy vorislik to'g'risidagi qoidalarni o'z ichiga olgan topshirish dalolatnomasining (qo'shib yuborish va o'zgartirish chog'ida) yoki taqsimlash balansining (bo'lish va ajratib chiqarish chog'ida);

qayta tashkil etilayotgan diniy tashkilotning muhri va shtampi yo'q qilinganligi haqidagi dalolatnomaning.

19-MODDA.

Diniy tashkilot ustaviga o'zgartirish va (yoki) qo'shimchalar kiritilganda uni qayta ro'yxatdan o'tkazish

Diniy tashkilotning ustaviga o'zgartirishlar va (yoki) qo'shimchalar kiritilgan taqdirda, ushbu Qonunda nazarda tutilgan tartibda qayta ro'yxatdan o'tkazilishi lozim.

Diniy tashkilotni ro'yxatdan o'tkazish to'g'risidagi talablar diniy tashkilotni qayta ro'yxatdan o'tkazishga nisbatan tatbiq etiladi.

Diniy tashkilotni qayta ro'yxatdan o'tkazish haqidagi elektron murojaat ro'yxatdan o'tkazuvchi organga diniy tashkilot ustaviga o'zgartirishlar va (yoki) qo'shimchalar kiritish to'g'risida diniy tashkilotning rahbar organi tomonidan qaror qabul qilingan kundan e'tiboran biro'lichida yuboriladi.

Diniy tashkilotni qayta ro'yxatdan o'tkazish to'g'risidagi elektron murojaatga quyidagi hujjatlarning elektron ko'chirma nusxalari ilova qilinadi:

ustavga kiritiladigan o'zgartirishlar va (yoki) qo'shimchalar matnining yoki ustav yangi tahririning;

diniy tashkilot rahbar organining ustavga o'zgartirish va (yoki) qo'shimchalar kiritish haqidagi qarorining;

diniy tashkilotning nomi yoki ro'yxatdan o'tkazuvchi organ o'zgargan taqdirda — diniy tashkilotning muhri va shtampi yo'q qilinganligi to'g'risidagi dalolatnomaning.

Diniy tashkilot qayta tashkil etilganligi (ajratib chiqarilganligi yoki qo'shib olinganligi) munosabati bilan qayta ro'yxatdan o'tkazilgan taqdirda ushbu moddada nazarda tutilgan hujjatlarga qo'shimcha ravishda quyidagi hujjatlarning elektron ko'chirma nusxalari ilova qilinadi:

qayta tashkil etilayotgan diniy tashkilotga ma'lum bo'lgan barcha kreditorlar yozma ravishda xabardor qilinganligi va ommaviy axborot vositalarida qayta tashkil etish to'g'risidagi xabar e'lon qilinganligi tasdiqnomasining;

qayta tashkil etilayotgan diniy tashkilotning barcha kreditorlari va qarzdorlariga nisbatan ushbu tashkilotning barcha majburiyatlari, shu jumladan taraflar nizolashayotgan majburiyatlar bo'yicha huquqiy vorislik haqidagi qoidalarni o'z ichiga olgan topshirish dalolatnomasining yoki taqsimlash balansining;

qayta tashkil etilayotgan diniy tashkilotning muhri va shtampi yo'q qilinganligi to'g'risidagi dalolatnomaning.

Ro'yxatdan o'tkazuvchi organ o'zgargan taqdirda, diniy tashkilotni ro'yxatdan o'tkazishni amalga oshiruvchi ro'yxatdan o'tkazuvchi organ ilgari diniy tashkilotni ro'yxatdan o'tkazishni amalga oshirgan ro'yxatdan o'tkazuvchi organdan tashkilotning ro'yxatdan o'tkazilishi bilan bog'liq hujjatlarni elektron tizim orqali so'rab oladi.

Pochta manzili, bank rekvizitlari yoki rahbar organing tarkibi o'zgargan taqdirda, diniy tashkilot ushbu masalalar bo'yicha qaror qabul qilingan kundan e'tiboran bir oylik muddat ichida elektron tizim orqali tegishli qarorlarni ilova qilgan holda ro'yxatdan o'tkazuvchi organni bu haqda xabardor qiladi.

20-MODDA.

Diniy tashkilotni ro'yxatdan o'tkazish to'g'risidagi murojaatni ko'rib chiqish

Elektron murojaatni yuboruvchi elektron so'rovni shakllantirishni yakunlab, elektron tizim tomonidan avtomatik tarzda belgilanadigan davlat boji to'lovini amalga oshiradi.

Davlat boji to'langanidan keyin diniy tashkilotni ro'yxatdan o'tkazish to'g'risidagi murojaat ko'rib chiqish bosqichiga o'tadi.

Agar murojaatda to'g'rilash mumkin bo'lgan xatolar mavjud bo'lsa yoki ushbu Qonunda talab qilinadigan yoxud elektron murojaatni yuboruvchi havola qilayotgan hujjatlar mavjud bo'lmasa, ro'yxatdan o'tkazuvchi organ unga besh ish kuni ichida xatolarni tuzatish va yetishmayotgan hujjatlarni yuborish uchun imkon beradi. Ro'yxatdan o'tkazuvchi organ elektron murojaatni yuboruvchining iltimosnomasiga ko'ra bu muddatni besh ish kunidan kam bo'lmagan muddatga uzaytirishi mumkin.

Ro'yxatdan o'tkazuvchi organ diniy tashkilotni ro'yxatdan o'tkazish uchun yuborilgan hujjatlarning ishonchlilikini va ularning qonunchilikka muvofiqiligini tekshirishga haqli.

21-MODDA.**Diniy tashkilotni ro'yxatdan o'tkazish to'g'risidagi hujjatlarni ko'rib chiqish muddatlari**

Diniy tashkilotni ro'yxatdan o'tkazish to'g'risidagi hujjatlar ro'yxatdan o'tkazuvchi organ tomonidan quyidagi muddatlar ichida ko'rib chiqiladi:

diniy tashkilotni ro'yxatdan o'tkazish uchun — murojaat olingan kundan e'tiboran bir oylik muddatda;

diniy tashkilotni qayta ro'yxatdan o'tkazish uchun — murojaat olingan kundan e'tiboran o'n besh kunlik muddatda.

22-MODDA.**Diniy tashkilotni ro'yxatdan o'tkazish to'g'risidagi hujjatlarni ko'rib chiqish yakunlari**

Ro'yxatdan o'tkazuvchi organ diniy tashkilotni ro'yxatdan o'tkazish to'g'risidagi hujjatlarni ko'rib chiqish yakunlariga ko'ra quyidagi qarorlardan birini qabul qiladi:

diniy tashkilotni ro'yxatdan o'tkazish haqidagi;

diniy tashkilotni ro'yxatdan o'tkazishni rad etish to'g'risidagi.

Diniy tashkilotni ro'yxatdan o'tkazish to'g'risida qaror qabul qilingan taqdirda, ro'yxatdan o'tkazuvchi organ qaror qabul qilingan sanadan e'tiboran uch ish kuni ichida:

diniy tashkilot haqidagi ma'lumotlarni diniy tashkilotlar reyestriga kiritadi;

diniy tashkilotni soliq organlarida va statistika organlarida hisobga qo'yishni amalga oshiradi;

elektron tizimda diniy tashkilotning shaxsiy kabinetini yaratadi;

diniy tashkilotning ro'yxatdan o'tkazilganligi to'g'risidagi elektron guvohnomani shakllantiradi;

diniy tashkilotning ro'yxatdan o'tkazilganligi to'g'risidagi elektron guvohnomani va diniy tashkilot ustavini diniy tashkilotning elektron tizimdagi shaxsiy kabinetiga yuboradi.

Diniy tashkilotning qayta ro'yxatdan o'tkazilganligi to'g'risidagi elektron guvohnomada diniy tashkilot haqidagi avvalgi ma'lumotlar, shu jumladan uning nomi, ro'yxatdan o'tkazuvchi organning nomi, diniy tashkilot ro'yxatdan o'tkazilgan sana, shuningdek qayta ro'yxatdan o'tkazilgan sana ko'rsatiladi.

Ro'yxatdan o'tkazuvchi organning o'zgarishi munosabati bilan diniy tashkilot qayta ro'yxatdan o'tkazilgan taqdirda, yangidan ro'yxatdan o'tkazgan organ ilgari ro'yxatdan o'tkazuvchi organni tegishli ro'yxatdan o'tkazishga oid ma'lumotlarni ko'rsatgan holda elektron tizim orqali bu haqda xabardor qiladi.

Diniy tashkilotni ro'yxatdan o'tkazish rad etilgan taqdirda, qaror qabul qilingan kundan keyin bir ish kuni ichida elektron murojaatni yuboruvchining elektron tizimdagi shaxsiy kabinetiga rad etish asoslari ko'rsatilgan holda xabarnoma yuboriladi.

Diniy tashkilotni ro'yxatdan o'tkazish rad etilganligi, bosharti rad etish asoslari bartaraf etilsa, hujjatlarni takroran taqdim etish uchun monelik qilmaydi.

23-MODDA.**Diniy tashkilotni ro'yxatdan o'tkazishni rad etish uchun asoslar**

Diniy tashkilotni ro'yxatdan o'tkazish quyidagi hollarda rad etilishi mumkin, agar:

diniy tashkilotning tashkil etilishi konstitutsiyaviy tuzumni zo'rlik bilan o'zgartirish, O'zbekiston Respublikasining suvereniteti, yaxlitligi va xavfsizligiga qarshi chiqish, fuqarolarning konstitutsiyaviy huquq va erkinliklarini kamsitish, urushni, ijtimoiy, milliy, irqiy hamda diniy adovatni targ'ib etish, fuqarolarning sog'lig'iga va xalqning ma'naviyatiga tajovuz qilish maqsadini ko'zlagan bo'lsa;

diniy tashkilotni tuzishning qonunda belgilangan tartibi buzilgan bo'lsa yoki taqdim etilgan hujjatlarda qonunchilikka nomuvofiqliklar mavjud bo'lsa;

tuzilayotgan tashkilot diniy tashkilot sifatida e'tirof etilmagan bo'lsa;

taqdim etilgan ta'sis hujjatlarida atayin noto'g'ri axborot mavjudligi aniqlangan bo'lsa.

Ro'yxatdan o'tkazuvchi organning diniy tashkilotni ro'yxatdan o'tkazishni rad etish to'g'risidagi qarori ustidan sudga shikoyat qilinishi mumkin.

24-MODDA.**Diniy tashkilotlar reyestri**

Ro'yxatdan o'tkazilgan diniy tashkilot adliya organlari tomonidan elektron tizimda yuritiladigan va hamma tanishib chiqishi uchun ochiq bo'lgan diniy tashkilotlar reyestriga (bundan buyon matnda reyestr deb yuritiladi) kiritiladi.

Reyestrda quyidagilar ko'rsatiladi:

diniy tashkilotning nomi va uning qaysi konfessiyaga mansubligi;

diniy tashkilotning joylashgan eri (pochta manzili);

diniy tashkilot faoliyat ko'rsatadigan hudud;

tashabbuskorlar (ta'sischi)lar ishtirokchilar to'g'risidagi axborot (familiyasi, ismi, otasining ismi), aloqa bog'lash uchun ma'lumotlar;

rahbar organning nomi va pochta manzili, aloqa bog'lash uchun ma'lumotlar;

diniy tashkilot ro'yxatdan o'tkazilgan sana va boshqa axborot.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING QONUNI
VIJDON ERKINLIGI VA DINIY TASHKILOTLAR
TO'G'RISIDA (05.07.2021-yildagi O'RQ-699-son)

5-BOB. DINIY TASHKILOTNING FAOLIYATINI
TO'XTATIB TURISH VA TUGATISH

25-MODDA. Diniy tashkilotning faoliyatini to'xtatib turish

Diniy tashkilotning faoliyati, u O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi, ushbu Qonun va boshqa qonunchilik hujjatlarini buzgan taqdirda, sud tomonidan to'xtatib turilishi mumkin.

Diniy tashkilot tomonidan qonunchilik hujjatlari talablari buzilgan, shuningdek tashkilotning o'z ustav maqsadlariga zid harakatlar sodir etilgan taqdirda, prokuratura organlari yoki ro'yxatdan o'tkazuvchi organ mazkur qoidabuzarliklarni bartaraf etish to'g'risidagi taqdimnomani ushbu diniy tashkilotning rahbar organlariga kiritadi hamda bu qoidabuzarliklarni bartaraf etish muddatini belgilaydi. Agar bu qoidabuzarliklar belgilangan muddatda bartaraf etilmasa, diniy tashkilot faoliyati prokuratura organlarining yoki ro'yxatdan o'tkazuvchi organning taqdimnomasi asosida sud qarori bilan olti oygacha bo'lgan muddatga to'xtatib turiladi.

Favqulodda holat joriy etilgan taqdirda diniy tashkilotning faoliyatini to'xtatib turish tartibi qonunda belgilanadi.

26-MODDA. Diniy tashkilotning faoliyatini to'xtatib turish oqibatlari

Diniy tashkilotning faoliyati sudning qarorida belgilangan muddatga to'xtatib turilgan taqdirda, uning xayriya fondlari muassisi sifatidagi huquqlari ham to'xtatib turiladi, unga tadbirlar tashkil etish, bank ormonatlaridan foydalanish taqiqlanadi, bundan tashqari faoliyati, mehnat shartnomalari bo'yicha xarajatlar, o'z harakatlari (harakatsizligi) tufayli yetkazilgan zararlarning o'rmini qoplash va jarimalar to'lashga doir xarajatlar mustasno.

Agar diniy tashkilot faoliyatini to'xtatib turishning sud tomonidan belgilangan muddati davomida uning faoliyati to'xtatilishi uchun asos bo'lib xizmat qilgan qoidabuzarliklar bartaraf etilsa, mazkur muddat tugaganidan keyin diniy tashkilot o'z faoliyatini qaytadan boshlashi mumkin.

Diniy tashkilot ko'rsatilgan qoidabuzarlikni bartaraf etmagan taqdirda, uning faoliyatini to'xtatib turish to'g'risida sudga taqdimnoma kiritgan organ mazkur diniy tashkilotni tugatish haqida sudga taqdimnoma kiritishi mumkin.

27-MODDA. Diniy tashkilotni tugatish tartibi

Diniy tashkilotni tugatish qonunchilikka va diniy tashkilotning ustaviga asosan amalga oshiriladi.

Diniy tashkilotni tugatish diniy tashkilotning vakolatli rahbar organi qaroriga binoan ixtiyoriy ravishda yoki ushbu Qonun 26-moddasining uchinchi qismiga muvofiq sud tartibida amalga oshiriladi.

Diniy tashkilotni tugatish to'g'risida qaror qabul qilgan diniy tashkilotning rahbar organi yoki sud tugatuvchini — tugatish komissiyasini yoki jismoniy shaxsni tayinlaydi, diniy tashkilotni tugatish muddatini belgilaydi.

Tugatish komissiyasi tarkibiga, qoida tariqasida, tegishli yuridik, iqtisodiy ma'lumotga ega va (yoki) buxgalteriya sohasida amaliy tajribaga ega bo'lgan shaxslar kiritiladi.

Diniy tashkilotning rahbar organi tomonidan diniy tashkilotni tugatish to'g'risida qaror qabul qilingan taqdirda, tugatuvchi haqidagi ma'lumotlar ro'yxatdan o'tkazuvchi organga diniy tashkilotni tugatish to'g'risida rahbar organ qabul qilgan qarorning elektron ko'chirma nusxasi ilova qilingan holda uch ish kuni ichida elektron tizim orqali taqdim etiladi.

Ro'yxatdan o'tkazuvchi organ tugatuvchi to'g'risidagi ma'lumotlarni va diniy tashkilotni tugatish haqidagi rahbar organning qarorini olganidan keyin ikki ish kuni ichida reyestrda diniy tashkilotning tugatish jarayonida ekanligi to'g'risidagi ma'lumotlarni kiritadi hamda bu haqda diniy tashkilot davlat ro'yxatidan o'tkazilgan joydagi soliq organlarini va statistika organlarini, ko'chmas mulkka va avtotransportga bo'lgan huquqlarni ro'yxatdan o'tkazuvchi organlarni, shuningdek sud hujjatlarini va boshqa organlar hujjatlarini ijro etishni ta'minlash bo'yicha organlarni elektron tizim orqali xabardor qiladi.

28-MODDA. Reyestrda diniy tashkilot tugatilganligi to'g'risida yozuv kiritish

Diniy tashkilot sud tomonidan tugatilgan taqdirda, tugatuvchi sudning qarorini elektron tizim orqali olganidan keyin qarorning elektron ko'chirma nusxasini ro'yxatdan o'tkazuvchi organga uch ish kuni ichida taqdim etadi.

Reyestrda diniy tashkilot tugatilganligi to'g'risida yozuv kiritish uchun tugatuvchi bu haqda ro'yxatdan o'tkazuvchi organga elektron tizim orqali elektron murojaat yuboradi.

Elektron murojaatga quyidagi hujjatlarining ko'chirma nusxalari ilova qilinadi:

diniy tashkilot tugatilganligi to'g'risida davriy bosma nashrda berilgan e'lonning;

belgilangan tartibda tasdiqlangan tugatish balansining;

diniy tashkilotning barcha hisobvaraqlari yopilganligi to'g'risida xizmat ko'rsatuvchi banklar ma'lumotnomalarining;

kreditorlarning talablari to'liq qanoatlantirilganidan keyin qolgan mol-mulk tasarruf etilganligi faktini tasdiqlovchi hujjatlarining;

muhrlar va shtamplar yo'q qilinganligi haqidagi dalolatnomaning;

litsenziyalar va ruxsatnomalarning (mavjud bo'lgan taqdirda);

soliq organlarining soliqlar va yig'imlar bo'yicha qarzdorlik mavjud emasligi to'g'risidagi xulosasining;

sud hujjatlarini va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish bo'yicha organning diniy tashkilot qarzdor sifatida ishtirok etayotgan, ijro etilmagan ijro hujjati mavjud emasligi haqidagi xabarnomasi;

diniy tashkilot hujjatlarining davlat arxiviga topshirilganligini tasdiqlovchi ma'lumotnomaning.

Bunda hujjatlarining asl nusxalari ro'yxatdan o'tkazuvchi organga ikki ish kuni ichida taqdim etiladi.

Ro'yxatdan o'tkazuvchi organ tugatuvchining elektron murojaati olinganidan keyin reyestrda diniy tashkilot tugatilganligi to'g'risida besh ish kuni ichida yozuv kiritadi.

Agar hujjatlarining to'liq ro'yxati taqdim etilmagan yoki ular lozim tartibda rasmiylashtirilmagan bo'lsa, shuningdek taqdim etilgan hujjatlarda atayin noto'g'ri axborot mavjudligi aniqlangan bo'lsa, reyestrda yozuv kiritilishi rad etilishi mumkin.

Reyestrda yozuv kiritish rad etilgan taqdirda, ro'yxatdan o'tkazuvchi organ tugatuvchiga rad etish asoslarini ko'rsatgan holda elektron tizim orqali bildirishnoma yuboradi.

Reyestrda yozuv kiritish haqidagi qaror ro'yxatdan o'tkazuvchi organ rahbarining xulosasi tarzida qabul qilinadi.

Ro'yxatdan o'tkazuvchi organ diniy tashkilot tugatilganligi to'g'risida reyestrda yozuv kiritilganidan keyin ikki ish kuni ichida:

diniy tashkilot tugatilganligi to'g'risida tugatuvchini, soliq organlarini va statistika organlarini elektron tizim orqali xabardor qiladi;

diniy tashkilotga berilgan litsenziyalar va ruxsatnomalarni (mavjud bo'lgan taqdirda) ularni bergan organlarga topshiradi.

Diniy tashkilot reyestrda diniy tashkilot tugatilganligi to'g'risidagi yozuv kiritilgan paytdan e'tiboran tugatilgan deb hisoblanadi.

29-MODDA. O'z faoliyatini tugatgan diniy tashkilotning mol-mulkini tasarruf etish

Diniy tashkilotga unga foydalanib turish uchun berilgan mol-mulk uning faoliyati tugatilganidan keyin avvalgi egasiga qaytariladi.

Diniy tashkilotning faoliyati tugatilganida uning tasarrufidagi mol-mulkka egalik qilish uning ustaviga va qonunchilikka muvofiq amalga oshiriladi. Kreditorlarning da'volari bo'yicha undirish qaratilishi mumkin bo'lmagan, ibodat qilish uchun mo'ljallangan mol-mulkning ro'yxati O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasini tomonidan belgilanadi.

Huquqiy vorislar mavjud bo'lmaganda mol-mulk davlat mulkiga o'tadi.

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING QONUNI
VIJDON ERKINLIGI VA DINIY TASHKILOTLAR
TO'G'RISIDA (05.07.2021-yildagi O'RBQ-699-son)**

6-BOB. YAKUNLOVCHI QOIDALAR

30-MODDA. Nizolarni hal etish

Vijdon erkinligini ta'minlash, shuningdek diniy tashkilotlar faoliyatini tartibga solish sohasida yuzaga keladigan nizolar qonunchilikda belgilangan tartibda hal etiladi.

31-MODDA. Vijdon erkinligi va diniy tashkilotlar to'g'risidagi qonunchilikni buzganlik uchun javobgarlik

Vijdon erkinligi va diniy tashkilotlar to'g'risidagi qonunchilikni buzganlikda aybdor shaxslar belgilangan tartibda javobgar bo'ladi.

32-MODDA. O'zbekiston Respublikasining ayrim qonun hujjatlarini o'z kuchini yo'qotgan deb topish

Quyidagilar o'z kuchini yo'qotgan deb topilsin:

1) O'zbekiston Respublikasining 1991-yil 14-iyunda qabul qilingan "Vijdon erkinligi va diniy tashkilotlar to'g'risida"gi 289-XII-sonli Qonuni (O'zbekiston Respublikasi Oliy Kengashining Axborotnomasi, 1991-yil, № 8, 186-modd);

2) O'zbekiston Respublikasi Oliy Kengashining 1991-yil 14-iyunda qabul qilingan "Vijdon erkinligi va diniy tashkilotlar to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonunini amalga kiritish haqida"gi 290-XII-sonli Qarori (O'zbekiston Respublikasi Oliy Kengashining Axborotnomasi, 1991-yil, № 8, 187-modd);

3) O'zbekiston Respublikasining 1993-yil 3-sentabrda qabul qilingan "Vijdon erkinligi va diniy tashkilotlar to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonuniga o'zgartish va qo'shimchalar kiritish haqida"gi 934-XII-sonli Qonuni (O'zbekiston Respublikasi Oliy Kengashining Axborotnomasi, 1993-yil, № 9, 334-modd);

4) O'zbekiston Respublikasining 1998-yil 1-mayda qabul qilingan "Vijdon erkinligi va diniy tashkilotlar to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonuniga o'zgartishlar va qo'shimchalar kiritish haqida"gi 618-I-sonli Qonuni (O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Axborotnomasi, 1998-yil, № 5-6, 99-modd);

5) O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining 1998-yil 1-mayda qabul qilingan "Yangi tahrirdagi "Vijdon erkinligi va diniy tashkilotlar to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonunini amalga kiritish tartibi haqida"gi 619-I-sonli Qarori (O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Axborotnomasi, 1998-yil, № 5-6, 100-modda);

6) O'zbekiston Respublikasining 2008-yil 31-dekabrda qabul qilingan "Solliq to'g'risidagi qonun hujjatlari takomillashtirilishi munosabati bilan O'zbekiston Respublikasining ayrim qonunlariga o'zgartish va qo'shimchalar kiritish haqida"gi O'RQ-197-sonli Qonunining (O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi palatalarining Axborotnomasi, 2008-yil, № 12, 640-modda);

7) O'zbekiston Respublikasining 2018-yil 18-aprelda qabul qilingan "O'zbekiston Respublikasining ayrim qonun hujjatlariga o'zgartish va qo'shimchalar kiritish to'g'risida"gi O'RQ-476-sonli Qonunining (O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi palatalarining Axborotnomasi, 2018-yil, № 4, 224-modda);

8) O'zbekiston Respublikasining 2021-yil 21-aprelda qabul qilingan "O'zbekiston Respublikasining ayrim qonun hujjatlariga o'zgartishlar kiritish to'g'risida"gi O'RQ-683-sonli Qonunining (O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi palatalarining Axborotnomasi, 2021-yil, 4-songa ilova).

33-MODDA. Ushbu Qonunning ijrosini, yetkazilishini, mohiyati va ahamiyati tushuntirilishini ta'minlash

Diniy tashkilotga unga foydalanib turish uchun berilgan mol-mulk uning faoliyati tugatilganidan keyin avvalgi egasiga qaytariladi.

Diniy tashkilotning faoliyati tugatilganda uning tasarrufidagi mol-mulikka egalik qilish uning ustaviga va qonunchilikka muvofiq amalga oshiriladi. Kreditorlarning da'volari bo'yicha undirish qaratilishi mumkin bo'lmagan, ibodat qilish uchun mo'ljallangan mol-mulkning ro'yxati O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi tomonidan belgilanadi.

Huquqiy vorislar mavjud bo'lmaganda mol-mulk davlat mulkiga o'tadi.

34-MODDA. Qonunchilikni ushbu Qonunga muvofiqlashtirish

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi:
hukumat qarorlarini ushbu Qonunga muvofiqlashtirsin;
davlat boshqaruvi organlari ushbu Qonunga zid bo'lgan o'z normativ-huquqiy hujjatlarini qayta ko'rib chiqishlari va bekor qilishlarini ta'minlasin.

35-MODDA. Ushbu Qonunning kuchga kirishi

Ushbu Qonun rasmiy e'lon qilingan kundan e'tiboran kuchga kiradi.

O'zbekiston Respublikasining Prezidenti Sh. MIRZIYOYEV

Toshkent sh.,
2021-yil 5-iyul,
O'RQ-699-son